

Lö da desideri, scienza e cultura

L'Institut per la perscrutaziun da la cultura grischuna (ICG) festagia a Segl duos anniversaris cumünaiels. 40 ans perscrutaziun da la cultura dal Grischun e 20 ans da la tela a Segl in Engiadina. La nouva mnedra da l'Institut Rachele Delucchi e la co-mnedra dal post exteriur Mirella Carbone haun discurreiu davart ils decennis passos ed il futur da l'ICG.

Segl es daspö decennis ün lö da desideri chi'd es gnieu descrit illa litteratura, art, istorgia ed eir aint il film. E daspö passa 100 ans es Segl eir dachesa, lö da forza ed ispiraziun per creacultura scu auturas ed autuors da nom e pom; Friedrich Nietzsche u Annemarie Schwarzenbach. Daspö l'an 2006 promovua e procura il post exteriur da l'Institut per la perscrutaziun da cultura (ICG) eir la scienza da cultura a Segl in Engiadina.

Il duo dal post exteriur a Segl

Ils scienzios dal prüm di i'l post exteriur a Segl sun Mirella Carbone e Joachim Jung. Els haun surpiglio il manaschi dal 2006. Il pèrin ho aunz gestieu la chesa Nietzsche a Segl ed es gnieu dumando dal co-fundatur da l'ICG Georg Jäger da surpiglier il manaschi. El tscherchaiva üna pussibilitad da funder ün post exteriur per l'ICG, dascunter als cunfins geografics ed eir linguistics. Il böt d'eira da pudair cooperer sur cunfin ed in tuot las vals dal süd. Ils duos scienzios haun stüdio litteratura, istorgia, istorgia d'art e filosofia. Mirella Carbone disch: «Nus essans multifars e lavurains uscheja interdiscliplinarmaing sün ün spectrum vast dals rams umanistics.»

Mirella Carbone (da schnestra) e Joachim Jung insembel cun Rachele Delucchi i'l post exteriur da l'ICG a Segl. A dretta üna part da tuot las publicaziuns da 40 ans lavur da perscrutaziun da la cultura.

fotografias: Anna Bott

L'ideja da Georg Jäger d'eira da s-chaffir ün lö d'inscunter ed impustüt eir da «schoglier la separaziun da la scienza e dal public».

Insè vulavane be rester per üna sted

Il pèrin Carbone e Jung vulava da prüma be gnir per üna sted a Segl. Els s'haun impris a cugnuscher i'l stüdi a Freiburg (in Br.) e sun gnies a Segl per fer da custodi per üna stagiun illa chesa Nietzsche. Mirella Carbone es creschida sü a Catania e Joachim Jung al Mer da l'Ost. Na propi simil a l'Engiadina e perque d'eira la prüma visita pütost our da buonder. Mirella Carbone disch: «A nus ho alura captivo la natüra cò telmaing e nus vains scuvier alura fich svelta la ricchezza culturela dal lö cun tuot ils stizis dals artists ed ün'istorgia unica.» Uscheja ch'els sun restos e spordschan daspö 35 ans barats, spassagedas culturelas e referats a Segl. Il pu-

blic es tenor la mnedra «ün public ingrazzhaivel, cultivo, interesse ed eir internaziunel». E cha Segl saja üna sort magnet per intellectuelas ed intellectuels. Ella conclüda: «Segl es ün lö unic per quist public».

Da Segl sur ils cunfins

Ch'a Segl saja düraunt ils ultims 20 ans creschida üna rait unica cun üna preschentscha e visibilitad per l'intera instituziun, disch Rachele Delucchi. La mnedra, linguista ed istorica, ho surpiglio il timun da l'Institut avaut ün an. Ella disch cha l'ICG stetta hoz sün üna basa largia e viva: cun la mnedra substituta Noemi Adam-Graf, üna squedra ingascheda a Cuira ed a Segl, var quindesch perscrutaders externs, numerus progets, publicaziuns ed occurrenz.

La perscrutaziun da l'ICG s'extenda da l'istorgia, da la scienza da litteratura e linguas fin a l'antropologia e la scien-

za da musica. Ils progets s'orienteschan tenor standards universitars e vegnan suvenz realisos in collavuraziun cun instituziuns da perscrutaziun in Grischun, in Svizra ed a l'ester. Tenor Rachele Delucchi ho l'ICG üna pusiziun speciela illa cuntredgia da perscrutaziun svizra, perque ch'el collia perscrutaziun regiunela cun perspectives naziunelas ed internaziunelas. Que as muossa eir a Segl: Il post extern s'occupa da la perscrutaziun ed es in barat public cun svilups da la societad chi pertuochn tuot il territori alpin. Scu per exaimpel l'affluenza da citseds in regions muntagnardas e las consequenzas da quella per la societad locala.

40 ans al puls da la scienza

Düraunt il mais avuost ho la perscrutaziun da cultura dal Grischun festagio sieu 40avel anniversari a Cuira cun passa 100 commembers da la societad e

giasts da la politica e da la cultura. Uossa vegnan festagios ils 20 ans dal post exteriur a Segl cun üna discussiun al podi ed üna pitschna exposiziun. I'l center sto il barat culla populaziun: «Nus vulessans bivgnanter a la glieud, avrir la porta, musser che cha nus fains ed invider da gnir in discuors cun nus», explichla la mnedra da l'Institut. Per Rachele Delucchi sun ils giubileums andit da guardar inavous, ma eir da penser a l'avegnir. Insembel cun sia suppleanta Noemi Adam-Graf vuol ella entusiasmer impustüt a persunas giuvnas per la perscrutaziun da la cultura grischuna e spordscher novas pussibilitads per collavurer.

Anna Bott/fmr

In venderdi, ils 23 october 2026 da las 15.00 a las 19.30, haun lö las festiviteds pels duos anniversaris da l'ICG. In quist ram evra üna pitschna exposiziun davart 40 ans activiteds da perscrutaziun e publicaziun da l'Institut. Dapü informaziuns suot www.kulturforschung.ch.